

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖/๒๕๕๖

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ส่งคำโต้แย้งของจำเลย เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า พนักงานอัยการจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นโจทก์ ฟ้องนายนิติพงษ์ เกียรติทองศรี เป็นจำเลย ในความผิดฐานมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนไว้ในครอบครอง พาอาวุธปืนติดตัวไปโดยไม่ได้รับอนุญาต และพยายามฆ่าผู้อื่น

จำเลยให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหาทั้งในชั้นพนักงานสอบสวนและในชั้นศาล จำเลยได้ยื่นบัญชีพยานจำเลย ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ และศาลมีคำสั่งรับไว้ ต่อมาจำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ ขอหมายเรียกพยานเอกสารตามบัญชีพยาน ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ลำดับที่ ๒,๓,๔ ได้แก่ คำให้การในชั้นพนักงานสอบสวนคดีนี้ของนายประดิษฐ์ ดอกพิกุล นางอ่อนศรี แห้วโรสง นายบุญชู จันทร์ใส และตามบัญชีพยานเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ ลำดับที่ ๑ - ๖ ได้แก่ คำให้การในชั้นพนักงานสอบสวนของนายสุพล บทโรสง นางสมทรง จริงประโคน และนายสมควร สุทธิประภา เอกสารการส่งตรวจหาเขม่าดินปืนที่มือผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน เอกสารการส่งของกลางมาตรวจพิสูจน์ของพนักงานสอบสวน และเอกสารรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง วัตถุพยาน และผลการตรวจหาเขม่าดินปืน และของกลางของผู้ชำนาญการในคดีนี้ทุกฉบับ ซึ่งอยู่ในความครอบครองของโจทก์ เพื่อเข้าสู่สำนวนพิจารณา เนื่องจากจำเลยไม่สามารถนำมาด้วยตนเองได้ ศาลจังหวัดบุรีรัมย์มีหมายเรียกพยานเอกสาร ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงพนักงานอัยการจังหวัดบุรีรัมย์ โจทก์ขอให้ส่งพยานเอกสารตามที่จำเลยร้องขอดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาคดีก่อนวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ โจทก์ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงศาลจังหวัดบุรีรัมย์ อ้างว่า คดีดังกล่าว

อยู่ในระหว่างการสืบพยานโจทก์ และเอกสารหลักฐานดังกล่าวเป็นเอกสารหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ซึ่งโจทก์มีความจำเป็นต้องใช้ประกอบการสืบพยานของโจทก์ต่อไป จึงยังไม่อาจส่งต่อศาลได้ แต่เมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว หากศาลเห็นสมควรจะเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการวินิจฉัยของศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ โจทก์ก็จะส่งสำนวนการสอบสวนมาเพื่อประกอบการวินิจฉัยของศาล

จำเลยได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ว่า การที่โจทก์ขัดขืนไม่ส่งพยานเอกสารให้แก่ศาลตามที่ศาลมีหมายเรียกพยานเอกสารนั้น เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๐ จำเลยอ้างเพื่อเป็นพยานและต้องการใช้ในการซักค้านพยานโจทก์ ข้อกล่าวอ้างของโจทก์ที่ว่า คดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการสืบพยานโจทก์ และเอกสารหลักฐานดังกล่าว โจทก์มีความจำเป็นต้องใช้ประกอบการสืบพยานโจทก์ต่อไป นั้น ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดรองรับ เพื่อใช้ในการปฏิเสธการนำส่งเอกสารต่อศาล โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องนำส่งต่อศาล และข้อกล่าวอ้างของโจทก์ที่ว่า เมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว หากศาลเห็นสมควรจะเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการวินิจฉัยของศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ โจทก์ก็พร้อมจะส่งสำนวนการสอบสวนมาเพื่อประกอบการวินิจฉัยของศาลนั้น เป็นข้ออ้างคนละประเด็น เพราะข้ออ้างดังกล่าว เป็นกรณีที่ศาลเห็นสมควรจะเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการวินิจฉัยของศาลเมื่อการสืบพยานโจทก์และพยานจำเลยเสร็จสิ้น หรือกระบวนการพิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว แต่กรณีนี้เป็นกรณีที่จำเลยอ้างเพื่อเป็นพยานและต้องการใช้ในการซักค้านพยานโจทก์ ดังนั้น จึงขอให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์ส่งเอกสารตามหมายเรียก ฉบับลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ เพื่อประกอบการพิจารณาต่อศาลอีกครั้ง ศาลจังหวัดบุรีรัมย์มีคำสั่งในรายงานกระบวนการพิจารณา ว่า ข้ออ้างของโจทก์ที่ไม่ส่งเอกสารหลักฐานที่จะต้องใช้ประกอบการสืบพยานของโจทก์ มีเหตุผลอันสมควร ไม่ถือว่าโจทก์มีเจตนาขัดขืนไม่ส่งพยานเอกสารตามหมายเรียก

นายจำเลยร้องว่าการพิจารณาของศาลต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ การที่โจทก์ (อัยการ) กล่าวอ้างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ เพื่อปฏิเสธการส่งพยานเอกสารต่อศาล และที่ศาลจังหวัดบุรีรัมย์มีคำสั่งว่าข้ออ้างของโจทก์มีเหตุผลนั้น ทำให้จำเลยเสียสิทธิในการต่อสู้คดี การวินิจฉัยของศาลจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อพิจารณาและการวินิจฉัย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงเป็นกฎหมายฉบับหนึ่งที่ศาลจะต้องปฏิบัติตามในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามอำนาจของตน มาตรา ๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติว่า “เมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว ถ้าเห็นสมควรศาลมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการมาเพื่อประกอบการวินิจฉัยได้” บทบัญญัตินี้ให้ดุลพินิจศาลโดยเฉพาะและศาลสามารถใช้อำนาจได้ในเงื่อนไขจำกัด กล่าวคือการเรียกสำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการมาเพื่อประกอบการวินิจฉัยจะกระทำได้เมื่อเห็นสมควรภายหลังที่โจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว และเป็นการเรียกมาเพื่อประกอบการพิจารณาของศาลเองเท่านั้น มิใช่เป็นการเรียกเอกสารหรือสำนวนการสอบสวนมาเพื่อให้ใช้ประโยชน์แก่จำเลย หรือก่อนโจทก์สืบพยานเสร็จ

ในส่วนสิทธิของจำเลยเกี่ยวกับสิทธิในการตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การนั้น มีมาตรา ๒๕๑ วรรคสาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รับรองเพียงแต่สิทธิในการตรวจหรือคัดคำให้การของตนเท่านั้น เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ตามบทบัญญัติดังกล่าวซึ่งบัญญัติว่า “ผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งเป็นสิทธิส่วนตัวของจำเลย มิใช่อำนาจศาล

การที่ศาลจังหวัดบุรีรัมย์มีหมายเรียกพยานเอกสารลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงพนักงานอัยการจังหวัดบุรีรัมย์ โจทก์ ขอให้ส่งพยานเอกสารตามที่จำเลยร้องขอดังกล่าว เป็นการให้ดุลพินิจทั่วไปของศาล ไม่มีสภาพบังคับที่ศาลจะต้องออกหมายเรียกเช่นนั้น เมื่อพนักงานอัยการโจทก์ไม่ปฏิบัติตามโดยอ้างว่าจำเป็นต้องใช้ในการสืบพยานโจทก์ หากโจทก์สืบพยานเสร็จแล้วและศาลเห็นสมควรตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ โจทก์ก็จะส่งให้ และศาลเห็นว่า ข้ออ้างของโจทก์มีเหตุผลอันสมควร ไม่ถือว่าโจทก์มีเจตนาขัดขืนไม่ส่งพยานเอกสารตามหมายเรียก เช่นนี้เห็นได้ว่าการที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้เรียกพยานเอกสารตามรายการที่ระบุไว้ ในเวลาก่อนโจทก์สืบพยานเสร็จ โดยให้ศาลกระทำ มิใช่สิทธิตามกฎหมายของจำเลย ถึงแม้ว่าในชั้นต้นศาลจะได้ออกหมายเรียกให้โจทก์ส่งเอกสารตามคำร้องขอ แต่โจทก์มิได้ปฏิบัติตามและศาลเห็นว่าข้ออ้างของโจทก์มีเหตุผลจึงไม่มีการดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๐ จำเลยก็ได้เสียสิทธิประการใดเพราะจำเลยมิได้มีสิทธิอยู่แล้วตั้งแต่ต้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของจำเลยในคดีของศาลจังหวัดบุรีรัมย์ไม่มีข้อเท็จจริงแสดงถึงความขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๓๓ แต่อย่างใด จึงไม่มีสาระอันควรแก่การวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายมานิต วิทยาเต็ม
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ